

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Технічного регламенту природного газу»

1. Мета

Впровадження в Україні механізмів технічного регулювання щодо якості природного газу, що відповідатимуть європейським і міжнародним стандартам та утворять умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі, забезпечить можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу призначеного для споживачів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

В Україні якість природного газу (його фізико-хімічні показники), що постачається споживачам, у тому числі населенню, повинна відповідати стандарту ГОСТ 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия».

Стандарт встановлює мінімально допустиме значення нижчої теплоти згоряння природного газу 7600 ккал/м³ (31,8 МДж/м³). Допустимий діапазон вищого числа Воббе регламентується від 9840 ккал/м³ (41,2 МДж/м³) до 13020 ккал/м³ (54,5 МДж/м³) з допустимим максимальним відхиленням від номінального значення $\pm 5\%$. Але зазначеним вище стандартом вміст метану, азоту, водню чи важких вуглеводнів у природному газу не нормується.

Кодексом газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1378/27823, встановлюються норми якості, фізико-хімічні показники та інші характеристики природного газу, але не для споживача, а для газу, який допускається до транспортування газотранспортною системою.

Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 10.07.2017 № 169 «Про перенесення терміну скасування чинності в Україні міждержавних нормативних документів» перенесено термін скасування стандартів СРСР, а саме:

ГОСТ 12.1.007-76 «ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности»;

ГОСТ 12.1.011-78 «ССБТ. Смеси взрывоопасные. Классификация и методы испытаний».

Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 25.12.2015 № 209 «Про скасування національних стандартів, які розроблені на основі міждержавних стандартів, що розроблені до 1992 року, та скасування міждержавних стандартів в Україні, що розроблені до 1992 року» та від 14.12.2015 № 187 «Про скасування міждержавних стандартів в Україні, що розроблені до 1992 року» скасовано ряд стандартів СРСР, а саме:

ГОСТ 20060-83 «Газы горючие природные. Методы определения содержания водяных паров и точки росы влаги»;

ГОСТ 20061-84 «Газы горючие природные. Метод определения температуры точки росы углеводородов»;

ГОСТ 26374-84 «Газы горючие природные. Метод определения общей и органической серы»;

ГОСТ 10062-75 «Газы природные горючие. Метод определения удельной теплоты сгорания» та інші.

Наразі, наказом ДП «УкрНДНЦ» від 26.12.2017 № 459 «Про перенесення терміну скасування чинності національного нормативного документа та міждержавних нормативних документів в Україні» чинність ГОСТу 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия» подовжується до затвердження нового нормативно-правового акта щодо якості та безпечності природного газу, який відповідатиме європейським та міжнародним стандартам.

Крім того, у чинних нормативно-правових актах не встановлено вимоги безпечності природного газу (концентраційні межі спалахування, температури спалахування, відсутня оцінка відповідності та моніторинг природного газу тощо).

У зв'язку з цим, виникає необхідність контролювати показники якості природного газу вздовж усього ланцюга постачання не в добровільному порядку, а в обов'язковому застосуванні норм щодо якості природного газу, які будуть затверджені на нормативно-правовому рівні.

3. Основні положення проекту акта

Проектом постанови встановлюються вимоги до природного газу та його замінників з метою захисту життя та здоров'я людини, задоволення загальносуспільного інтересу, національної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, природних ресурсів та запобіганню порушення прав споживачів.

4. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами, що діють у цій сфері правового регулювання є:

- Закон України «Про ринок природного газу»;
- Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»;
- Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції»;
- Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»;
- Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»;
- Закон України «Про стандартизацію»;
- Кодекс газотранспортної системи;
- Кодекс газорозподільних систем;
- Кодекс газосховищ та критеріїв, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірної доступу або режим регульованого доступу.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту постанови не потребує витрат з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і

застосування української мови як державної. Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект постанови буде оприлюднено на офіційному веб сайті Міненерго згідно законодавства України з метою подання зауважень та пропозицій, а також за необхідності буде проведено відкриті обговорення для забезпечення прав громадян, суб'єктів господарювання, наукових установ та консультативно-дорадчих органів та інших установ.

7. Оцінка відповідності

У проекті постанови відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, не містять ризики щодо вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації постанови.

Проект постанови стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції в частині впровадження положень європейських стандартів (EN) та регуляторних документів щодо якості та безпечності природного газу.

Проект постанови потребує проведення антикорупційної експертизи Національного агентства з питань запобігання корупції.

8. Прогноз результатів

Прийняття регуляторного акта, який сприятиме виконанню Україною зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, що забезпечить впровадження в Україні міжнародних механізмів технічного регулювання у сфері якості природного газу, що відповідатимуть європейським стандартам, забезпечить можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу введеного в обіг та наданого споживачу.

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО

« ____ » _____ 2021 року